

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права та гуманітарних наук
Кафедра правових природоохоронних дисциплін

08-03-05М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«Прокурорська діяльність у системі правопорядку»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
та другого (магістерського) рівнів

всіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП
усіх форм навчання

Схвалено науково-
методичною радою НУВГП
Протокол № 3 від 18.03.2026 р.

Рівне – 2026

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «*Прокурорська діяльність у системі правопорядку*» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів всіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП усіх форм навчання [Електронне видання] / Садовнік В. П., Багатко А. С. – Рівне : НУВГП, 2026. – 36 с.

Укладачі: Садовнік В. П. доктор філософії з права, старший викладач кафедри правових природоохоронних дисциплін; Багатко А. С., асистент кафедри інформаційного права та юридичної журналістики.

Відповідальний за випуск: Швець О. М., к.ю.н., доцент, в.о. завідувача кафедри правових природоохоронних дисциплін.

Вчений секретар науково-методичної ради   Костюкова Т. А.

© В. П. Садовнік,
А. С. Багатко, 2026
© НУВГП, 2026

ЗМІСТ

Передмова.....	4
1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА.....	5
1.1. Опис освітньої компоненти.....	5
1.2. Тематика практичних занять.....	6
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики.....	7
1.4. Критерії та шкала оцінювання	7
2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	10
3. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	29
4. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	31
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	34

Передмова

Шановні студенти!

Сучасні виклики у сфері забезпечення законності та правопорядку, зростання суспільного запиту на справедливість, ефективне розслідування кримінальних правопорушень і реальний захист прав людини зумовлюють необхідність ґрунтовного вивчення прокурорської діяльності як ключового елементу системи правопорядку. В умовах реформування органів правосуддя та правоохоронної системи України, а також активних євроінтеграційних процесів, особливої ваги набуває розуміння правової природи прокуратури, її функцій, повноважень та меж втручання у діяльність інших суб'єктів кримінальної юстиції.

Навчальна дисципліна «Прокурорська діяльність у системі правопорядку» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про роль прокуратури в механізмі держави, її місце у системі органів, що забезпечують законність, а також про практичні аспекти реалізації прокурором своїх повноважень. У межах дисципліни розглядаються основи організації діяльності прокуратури, принципи її функціонування, процесуальний статус прокурора, питання підтримання публічного обвинувачення в суді, процесуального керівництва досудовим розслідуванням, представництва інтересів держави, а також взаємодія прокурора з іншими органами правопорядку.

Опанування цієї дисципліни сприятиме формуванню професійного мислення майбутнього юриста, розвитку вміння аргументовано оцінювати правові позиції, застосовувати принципи верховенства права, законності та справедливості, а також розуміти реальну роль прокурора як гаранта захисту прав людини і публічних інтересів у демократичній правовій державі.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Прокурорська діяльність у системі правопорядку» є формування у студентів цілісного уявлення про місце та роль прокуратури в механізмі державної влади й системі забезпечення правопорядку, засвоєння теоретичних і практичних засад організації та здійснення прокурорської діяльності. Дисципліна спрямована на оволодіння знаннями щодо функцій, повноважень і принципів діяльності прокуратури, а також на розвиток професійних компетентностей, необхідних для застосування норм законодавства під час підтримання публічного обвинувачення, представництва інтересів держави та забезпечення захисту прав і свобод людини.

Основними завданнями дисципліни є формування системних знань про правовий статус прокуратури, її місце у механізмі державної влади та у системі правопорядку. Дисципліна передбачає вивчення нормативно-правових засад організації та діяльності органів прокуратури, а також принципів і стандартів прокурорської діяльності. Важливим завданням є засвоєння змісту, форм і методів реалізації функцій прокуратури, зокрема процесуального керівництва досудовим розслідуванням та підтримання публічного обвинувачення. Окрему увагу приділено вивченню представництва прокурором інтересів держави в суді та участі у захисті прав і свобод людини. Також дисципліна спрямована на розвиток практичних навичок застосування законодавства, підготовки та оформлення процесуальних документів прокурора, формування вміння аналізувати правові ситуації й аргументувати правову позицію. Додатковим завданням є опанування знань з історії становлення та розвитку прокуратури, а також аналіз впливу реформ на

сучасну модель прокурорської діяльності в Україні.

1.2. Тематика практичних занять

№ п\п	Назва теми	Кількість годин			
		лекції		практичні	
		денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1. Теоретичні засади та функціональні напрями діяльності прокуратури					
1.	Тема 1. Історія становлення та розвитку прокуратури	2	2	2	2
2.	Тема 2. Поняття, завдання, принципи та роль прокуратури у системі правопорядку	2	2	2	2
3.	Тема 3. Функції та повноваження органів прокуратури в сучасній Україні	2	2	2	2
4.	Тема 4. Роль прокуратури у кримінальному провадженні та підтриманні публічного обвинувачення.	2	-	2	-
5.	Тема 5. Представництво інтересів держави та захист прав і свобод людини прокуратурою	2	2	2	1
6.	Тема 6. Організація роботи органів прокуратури та кадрове забезпечення	2	2	2	1
МОДУЛЬ 2. Професійні стандарти, контроль та сучасні тенденції розвитку прокурорської діяльності					

7.	<i>Тема 7 Контроль, професійна етика та відповідальність у діяльності прокуратури</i>	2	1	1	-
8.	<i>Тема 8. Сучасні тенденції, реформи та міжнародний досвід у діяльності прокуратури</i>	2	1	1	-

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань здобувачів освіти з освітньої компоненти проводиться у формах:

- усного опитування на практичних заняттях;
- оцінки за написання есе та участь в обговоренні проблемних питань;
- аналіз та складання правових документів;
- оцінка виконання індивідуального науково-дослідного завдання.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основні критерії, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені силабусом;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;

- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів;
- своєчасність виконання;
- дотримання вимог до оформлення.

Критерії оцінювання практичних завдань (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру, порушені терміни виконання та вимоги до оформлення;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки, порушені терміни виконання та вимоги до оформлення;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

*у разі колективного виконання завдань передбачається розподіл балів між виконавцями

Критерії оцінювання ситуаційних вправ та інших завдань творчого характеру* (% від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало, порушені терміни виконання;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки,

судження здобувача вищої освіти недостатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог до термінів та оформлення;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

*у разі колективного виконання завдань передбачається розподіл балів між виконавцями

Підсумкова складова оцінювання передбачає складання двох модульних контролів (та/або іспиту) у тестовій формі на платформі Moodle.

Іспит здається студентом у таких випадках:

- студент не повністю виконав завдання передбачені силабусом дисципліни та не отримав рекомендацію щодо автоматичного зарахування суми поточних балів у якості підсумкової оцінки;

- студент хоче покращити отриману шляхом автоматичного зарахування суми поточних балів підсумкову оцінку.

Тестові завдання включають три рівні складності: достатній рівень (запитання з однією правильною відповіддю із п'яти запропонованих варіантів), вище достатнього (запитання із декількома правильними відповідями із п'яти запропонованих варіантів), високого рівня складності (завдання на співставлення понять, визначення поняття із пропущеним словом).

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

МОДУЛЬ 1. Теоретичні засади та функціональні напрями діяльності прокуратури

ТЕМА № 1. Історія становлення та розвитку прокуратури

План лекції:

1. Зародження інституту прокуратури у світовій історії
2. Прокуратура в історії українських земель
3. Розвиток прокуратури в Україні у ХХ столітті
4. Становлення сучасної системи прокуратури в незалежній Україні
5. Вплив реформ та міжнародних стандартів на сучасну модель прокуратури

Питання для семінарського заняття:

1. Які історичні передумови зумовили появу інституту прокуратури у світі?
2. Які держави та правові системи вважаються базовими для формування класичних моделей прокуратури (Франція, країни континентальної Європи тощо)?
3. У чому полягала роль королівських прокурорів у Франції та як ця модель вплинула на європейську традицію?
4. У чому полягає різниця між континентальною (європейською) та англосаксонською моделлю прокурорської діяльності?
5. Які історичні форми правового захисту державних інтересів та підтримання обвинувачення існували на українських землях у різні періоди?
6. Якими були особливості організації прокурорських функцій у період Української Народної Республіки та Української Держави (1917–1921 рр.)?

7. Які основні риси мала прокуратура у радянський період (XX століття)?
8. У чому полягала сутність «загального нагляду» та чому ця модель вважається несумісною з принципами правової держави?
9. Як змінювався статус прокуратури після проголошення незалежності України?
10. Які ключові етапи реформування прокуратури в Україні можна виділити після 1991 року?
11. Які зміни відбулися після прийняття Закону України «Про прокуратуру» 2014 року?
12. Які функції прокуратури були збережені, а які — обмежені або скасовані внаслідок реформ?
13. Які міжнародні стандарти найбільше вплинули на реформування прокуратури в Україні (Рада Європи, Венеційська комісія, ЄСПЛ)?
14. Які принципи незалежності, добросовісності та політичної нейтральності прокурора закріплені у міжнародних документах?
15. Які сучасні тенденції розвитку прокуратури в Україні можна визначити сьогодні?

Завдання № 1

Підготуйте презентацію на тему «Історія прокуратури: (країна на вибір) та сучасна Україна». У вступі коротко поясніть, як формувались органи публічного обвинувачення в обраній країні та в Україні. Окремим блоком розкрийте сучасні функції прокуратури вибраної країни прокуратури України. Проведіть порівняння повноважень: підтримання обвинувачення, процесуальне керівництво, нагляд, взаємодія з поліцією. Визначте спільні риси діяльності (публічне обвинувачення, захист інтересів держави, робота в кримінальному процесі).

Вкажіть принципові відмінності, зокрема щодо ролі прокуратури в досудовому розслідуванні та ступеня незалежності.

Проаналізуйте, які історичні події (судова традиція common law в вибраній країні та радянська модель прокуратури в Україні) вплинули на розвиток цих інституцій.

Зробіть висновок, як реформи останніх десятиліть змінили українську прокуратуру та які проблеми залишаються актуальними. Обґрунтуйте, чи можна застосувати досвід в вибраній країні для реформування української прокуратури (які елементи можна адаптувати, а які — ні). Створіть коротку схему організаційної структури прокуратури вашої області (Україна) та порівняйте її з моделлю в вибраній країні.

Завдання № 2

Підготуйте доповідь на одну із тем:

- Історія виникнення та розвитку прокуратури в Україні: від радянської моделі до сучасних реформ
- Crown Prosecution Service у Великій Британії: історія, функції та роль у кримінальному процесі
- Порівняльний аналіз моделей прокуратури: Україна та країни з системою common law
- Роль прокуратури в досудовому розслідуванні: традиції та сучасні підходи
- Вплив історичних подій та політичних систем на розвиток органів публічного обвинувачення
- Незалежність прокуратури: міжнародний досвід та українські реформи
- Роль прокурора в сучасному кримінальному процесі: підтримання обвинувачення та взаємодія з поліцією
- Реформи української прокуратури 2014–2026 років: досягнення та виклики
- Система навчання та підготовки кадрів для прокуратури: історія та сучасні стандарти
- Співпраця прокуратури з міжнародними органами: досвід боротьби з корупцією та кіберзлочинністю

ТЕМА № 2. Поняття, завдання, принципи та роль прокуратури у системі правопорядку

План лекції:

1. Правовий статус прокуратури та її визначення у законодавстві
2. Завдання прокуратури у забезпеченні законності та правопорядку
3. Принципи діяльності прокуратури
4. Роль прокуратури у кримінальному та адміністративному правопорядку
5. Міжнародні стандарти та взаємодія з іншими органами влади

Питання для семінарського заняття:

1. Як законодавство України визначає правовий статус прокуратури та її основні функції?
2. Які основні завдання прокуратури у забезпеченні законності та правопорядку?
3. Які принципи діяльності прокуратури забезпечують її незалежність та ефективність?
4. Яким чином прокуратура бере участь у кримінальному процесі та адміністративному правопорядку?
5. Які механізми взаємодії прокуратури з поліцією, судами та іншими органами влади?
6. Які міжнародні стандарти впливають на діяльність сучасної прокуратури?
7. Чим відрізняється роль прокуратури України від органів публічного обвинувачення інших країн, наприклад, CPS у Великій Британії?
8. Наведіть приклади порушення принципів діяльності прокуратури та обговоріть наслідки для правопорядку.
9. Як реформи останніх років змінили роль прокуратури у системі правопорядку?

10. Чи можна підвищити ефективність роботи прокуратури через тіснішу взаємодію з громадськістю та міжнародними організаціями?

Завдання № 1

Підготувати презентацію на одну із тем:

1. Правовий статус прокуратури в Україні: визначення та законодавче регулювання
2. Основні завдання прокуратури у забезпеченні правопорядку
3. Принципи діяльності прокуратури: незалежність, законність та об'єктивність
4. Роль прокуратури у системі кримінального процесу
5. Функції прокуратури у захисті прав і свобод громадян
6. Прокуратура як орган публічного обвинувачення: структура та компетенція
7. Взаємодія прокуратури з іншими органами державної влади
8. Прокуратура і протидія корупції: завдання та механізми
9. Історичний розвиток прокуратури в Україні та її сучасні тенденції
10. Міжнародні стандарти діяльності прокуратури: порівняння з Україною
11. Принципи організації роботи прокурора на місцевому рівні
12. Етика та професійні стандарти прокурорської діяльності
13. Прокуратура у сфері захисту прав людини та правосуддя
14. Роль прокуратури у забезпеченні верховенства права та законності
15. Виклики та перспективи розвитку прокуратури в сучасній Україні

Завдання № 2

- Проаналізуйте та визначте ключові завдання та принципи роботи прокуратури.
- Наведіть приклади реальних ситуацій, де прокуратура здійснює свої функції.
- Проведіть порівняння з аналогічними органами публічного обвинувачення в іншій країні.

ТЕМА № 3. Функції та повноваження органів прокуратури в сучасній Україні

План лекції:

1. Аналіз змісту та особливостей виконання ключових функцій органів прокуратури
2. Повноваження прокурора у кримінальному провадженні
3. Повноваження прокуратури у сфері захисту державних інтересів та прав громадян
4. Контроль за додержанням законності органами державної влади та місцевого самоврядування
5. Взаємодія прокуратури з правоохоронними органами, судами та суспільством

Питання для семінарського заняття:

1. Які ключові функції органів прокуратури в сучасній Україні?
2. Чим функції прокуратури відрізняються від завдань інших правоохоронних органів?
3. Як забезпечується виконання функцій прокуратури на різних рівнях (місцевому, регіональному, державному)?
4. Які повноваження має прокурор на стадії досудового розслідування?
5. У чому полягає роль прокурора під час судового розгляду справи?

6. Які права та обов'язки прокурора визначені кримінальним процесуальним законодавством?
7. Як прокуратура захищає державні інтереси у суді?
8. У яких випадках прокуратура втручається у захист прав громадян?
9. Наведіть приклади практичного застосування таких повноважень.
10. Які форми контролю за дотриманням законності використовує прокуратура?
11. Як реалізується нагляд за діяльністю органів місцевого самоврядування?
12. Які проблеми можуть виникати під час здійснення такого контролю?
13. Яким чином прокуратура взаємодіє з поліцією, судами та іншими правоохоронними органами?
14. Які механізми співпраці з громадськістю та органами місцевого самоврядування існують?
15. Чому така взаємодія важлива для забезпечення законності та правопорядку?
16. Чи достатньо повноважень у прокуратури для ефективного захисту державних інтересів та прав громадян?
17. Як би ви покращили механізми контролю за діяльністю органів влади через прокуратуру?

Завдання № 1

Оберіть один із ситуаційних кейсів, де прокуратура здійснює свої функції (кримінальне провадження, захист державних інтересів або прав громадян, контроль за законністю). Проаналізуйте, які повноваження прокурора потрібно застосувати для вирішення кейсу. Визначте, які принципи роботи прокуратури (законність, незалежність, об'єктивність) будуть ключовими у цьому випадку. Підготуйте коротку презентацію або письмову відповідь з висновками та пропозиціями.

Обґрунтуйте, чому роль прокуратури є важливою для забезпечення правопорядку та захисту прав громадян.

Завдання № 2

Уявіть, що Ви прокурор і отримали звернення про порушення закону або прав громадян.

Проаналізуйте ситуацію і визначте, які функції та повноваження прокуратури слід застосувати для її розв'язання.

Складіть план дій прокурора, де зазначте етапи перевірки, реагування та взаємодії з іншими органами.

Підготуйте коротку інфографіку або схему, яка відображає застосовані функції та повноваження у цій ситуації.

Представте свої результати у класі, пояснивши, чому саме ці дії забезпечують законність і захист прав громадян.

ТЕМА № 4. Роль прокуратури у кримінальному провадженні та підтриманні публічного обвинувачення

План лекції:

1. Процесуальна роль прокурора у кримінальному провадженні
2. Підтримання публічного обвинувачення у суді
3. Повноваження прокурора щодо забезпечення доказів та процесуальної дисципліни
4. Контроль за законністю в діяльності правоохоронних органів
5. Міжнародні стандарти та практичні аспекти підтримання обвинувачення

Питання для семінарського заняття:

1. Які функції виконує прокурор на стадії досудового розслідування?
2. Чим прокурор відрізняється від слідчого та інших учасників кримінального процесу?
3. Які обов'язки прокурора є ключовими для забезпечення законності на всіх етапах провадження?

4. Які завдання виконує прокурор у суді під час підтримання обвинувачення?
5. Як прокурор забезпечує належне представлення доказів та аргументацію обвинувачення?
6. Наведіть приклади ефективної судової діяльності прокурора.
7. Які заходи може вживати прокурор для забезпечення доказів?
8. Як прокурор контролює дотримання процесуальної дисципліни сторонами кримінального провадження?
9. Чому ці повноваження важливі для правосуддя?
10. У яких випадках прокурор здійснює нагляд за діяльністю поліції та слідчих?
11. Які методи контролю за законністю є найефективнішими?
12. Які проблеми можуть виникати під час такого контролю?
13. Які міжнародні стандарти регулюють роль прокурора та підтримання обвинувачення?
14. Як застосовуються ці стандарти в українській практиці?
15. Чому важливо дотримуватися міжнародних стандартів у кримінальному процесі?
16. Чи достатньо повноважень у прокурора для ефективного підтримання публічного обвинувачення?
17. Як можна покращити взаємодію прокурора з судами та правоохоронними органами для забезпечення законності?

Завдання № 1

Підготувати доповідь на одну із тем:

1. Процесуальна роль прокурора у кримінальному провадженні.
2. Підтримання публічного обвинувачення у суді: завдання та практика.
3. Повноваження прокурора щодо забезпечення доказів та процесуальної дисципліни.
4. Контроль за законністю в діяльності правоохоронних органів.

5. Міжнародні стандарти та практичні аспекти підтримання обвинувачення.

Завдання № 2

Оберіть одну з статей Кримінального процесуального кодексу України, що регулює роль прокурора у кримінальному провадженні (наприклад, щодо досудового розслідування, збору доказів або підтримання публічного обвинувачення).

Проаналізуйте зміст статті та визначте:

1. Які повноваження та обов'язки прокурора передбачені нормою.
2. Які принципи роботи прокуратури забезпечуються цією статтею (законність, незалежність, об'єктивність).

Підготуйте коротку аналітичну записку (1–2 сторінки) або презентацію (3–5 слайдів), де покажете:

1. Приклади практичного застосування норми у кримінальному процесі.
2. Можливі проблеми або «слабкі місця» у застосуванні цієї статті.
3. Обговоріть із групою, як зміни у законодавстві могли б покращити ефективність роботи прокурора.
4. Наприкінці зробіть висновок про значення цієї норми для забезпечення законності та підтримання публічного обвинувачення.

Завдання № 3

Проведіть аналіз реальної або гіпотетичної ситуації порушення прав людини, використовуючи приклади з зарубіжного законодавства:

1. Опишіть конкретну ситуацію (наприклад, обмеження права на освіту, свободи пересування, свободи слова або права на приватність).
2. Визначте, які конституційні права і свободи громадян були порушені.
3. Проаналізуйте, які механізми конституційного захисту існують у цій країні для відновлення порушених прав.

4. Запропонуйте рекомендації щодо запобігання подібних порушень у майбутньому.

Порівняйте заходи захисту прав у цій країні з аналогічними механізмами в інших зарубіжних державах. Створіть умовну ситуацію-кейс, де прокурор повинен забезпечити законність та підтримати публічне обвинувачення. Наприклад:

- Порушення прав потерпілого під час досудового розслідування.
  - Недотримання процесуальної дисципліни слідчим або поліцейським.
  - Проблеми з доказами у судовому засіданні.
1. Опишіть дії прокурора на кожному етапі кримінального провадження: від досудового розслідування до судового процесу.
  2. Вкажіть, які повноваження та принципи роботи прокуратури застосовуються у цій ситуації.
  3. Підготуйте коротку схему або таблицю, яка наочно відображає:
    - Етапи дій прокурора
    - Застосовані функції та повноваження
    - Можливі ризики та шляхи їх мінімізації
    - Представте результати на практичному занятті і обговоріть із групою, як ці дії забезпечують ефективне підтримання публічного обвинувачення та законність.

ТЕМА № 5. Представництво інтересів держави та захист прав і свобод людини прокуратурою

План лекції:

1. Повноваження прокуратури у представництві інтересів держави в суді
2. Роль прокуратури у забезпеченні конституційних прав, контроль за дотриманням прав людини
3. Контроль за додержанням законності органами виконавчої влади та місцевого самоврядування

4. Взаємодія прокуратури з громадськістю та міжнародними організаціями

Питання для семінарського заняття:

1. У чому полягає представництво інтересів держави прокурором у суді?
2. Які нормативні акти регулюють повноваження прокуратури щодо представництва інтересів держави?
3. У яких випадках прокурор має право звертатися до суду в інтересах держави?
4. Які основні форми участі прокурора у судовому процесі при захисті інтересів держави?
5. Чим відрізняється представництво інтересів держави від захисту прав громадян?
6. Яка роль прокуратури у забезпеченні конституційних прав і свобод людини?
7. Які механізми реагування прокуратури застосовує при виявленні порушень прав людини?
8. Як прокуратура здійснює контроль за додержанням законності органами виконавчої влади?
9. Які проблеми існують у здійсненні прокурорського нагляду (контролю) за органами місцевого самоврядування?
10. Які основні форми взаємодії прокуратури з громадськістю у сфері захисту прав людини?
11. Які міжнародні організації співпрацюють з прокуратурою України, та в яких напрямках?
12. Які сучасні виклики стоять перед прокуратурою у сфері захисту прав і свобод людини (в умовах війни, цифровізації, реформ)?

Завдання № 1

Прокурор області отримав інформацію, що орган місцевого самоврядування прийняв рішення про передачу земельної

ділянки у приватну власність із порушенням вимог законодавства.

Зазначена ділянка має стратегічне значення для громади, а її передача може завдати шкоди інтересам держави та місцевого бюджету.

Водночас місцеві мешканці подали звернення до прокуратури, вказуючи, що рішення прийняте без належного громадського обговорення та з ознаками корупційних ризиків.

Питання:

1. Чи має прокурор право втручатися у цю ситуацію?
2. У яких випадках прокурор здійснює представництво інтересів держави в суді?
3. Які процесуальні дії може здійснити прокурор у даному випадку?
4. Які документи та докази необхідно зібрати для звернення до суду?
5. Яким чином прокурор може взаємодіяти з громадськістю у цій ситуації?

Завдання № 2

До прокуратури звернулася громадянка із заявою про порушення її прав під час отримання соціальної допомоги. Вона повідомляє, що орган виконавчої влади відмовив їй у призначенні виплат, посилаючись на внутрішній лист-роз'яснення, який не є нормативно-правовим актом. Жінка вважає, що її право на соціальний захист порушено, а також зазначає, що подібні відмови отримали й інші особи.

Питання:

1. Які конституційні права можуть бути порушені у цій ситуації?
2. Чи належить ця ситуація до компетенції прокуратури? Обґрунтуйте.

3. Які форми реагування може застосувати прокурор для захисту прав громадянки?
4. Чи може прокурор звернутися до суду в інтересах цієї особи? За яких умов?
5. Як прокурор може ініціювати перевірку законності дій органу виконавчої влади?
6. Які докази та документи потрібно витребувати для повного аналізу ситуації?

ТЕМА № 6. Організація роботи органів прокуратури та кадрове забезпечення

План лекції

1. Структура органів прокуратури в Україні
2. Організаційно-правові засади діяльності прокуратури
3. Кадрове забезпечення та статус прокурорів
4. Взаємодія між підрозділами та із зовнішніми органами влади
5. Нагляд за дотриманням законності всередині органів прокуратури

Питання для семінарського заняття:

1. Поняття організації роботи прокуратури та її значення
2. Система органів прокуратури України та принципи їх діяльності
3. Організаційна структура прокуратури: рівні, підпорядкованість, розподіл повноважень
4. Планування роботи в органах прокуратури: види планів, контроль виконання
5. Документообіг та організація службової діяльності прокурора
6. Кадрове забезпечення органів прокуратури: добір, призначення, атестація
7. Професійна підготовка прокурорів: навчання, підвищення кваліфікації, стажування

8. Дисциплінарна відповідальність прокурорів та етичні стандарти
9. Оцінювання ефективності роботи прокурора та органів прокуратури загалом
10. Сучасні виклики в організації роботи прокуратури (цифровізація, реформа, воєнний стан)

Завдання № 1

Створіть інфографіку (1 сторінка А4 або 1 слайд), яка показує систему органів прокуратури України та основні етапи кадрового забезпечення (добір, призначення, атестація, навчання, дисциплінарна відповідальність). Додайте короткі пояснення до кожного блоку та сформулюйте висновок із 2–3 речень про значення правильної організації.

Завдання № 2

Складіть короткий план організації роботи на місяць (5–7 пунктів), визначивши пріоритети, розподіл обов'язків між прокурорами та контроль виконання. Наприкінці додайте 3 можливі кадрові проблеми (нестача кадрів, перевантаження, дисципліна) і запропонуйте по 1 рішення до кожної.

ТЕМА № 7. Контроль, професійна етика та відповідальність у діяльності прокуратури

План лекції

1. Внутрішній та зовнішній контроль за діяльністю органів прокуратури
2. Професійна етика прокурора
3. Види відповідальності, підстави та процедури притягнення;
4. Механізми забезпечення законності у діяльності прокуратури

Питання для семінарського заняття:

1. Що таке внутрішній контроль у системі прокуратури та які його основні форми?
2. Які органи здійснюють зовнішній контроль за діяльністю прокуратури в Україні?
3. У чому полягає різниця між контролем і наглядом у діяльності прокуратури?
4. Які принципи повинні лежати в основі контролю за діяльністю прокурорів?
5. Які основні вимоги професійної етики прокурора?
6. Чому етична поведінка прокурора має значення для довіри суспільства до прокуратури?
7. Наведіть приклади ситуацій, які можуть створювати конфлікт інтересів у діяльності прокурора.
8. Які існують види відповідальності прокурора (дисциплінарна, адміністративна, кримінальна, цивільно-правова)?
9. За які порушення прокурора можуть притягнути до дисциплінарної відповідальності?
10. Яка процедура притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності?
11. Які гарантії незалежності прокурора існують при розгляді питання про відповідальність?
12. Які механізми забезпечення законності та доброчесності в органах прокуратури є найбільш ефективними сьогодні?

Завдання № 1

Прокурор отримав від колеги інформацію, що інший працівник прокуратури систематично використовує службові ресурси для особистих цілей та поширює конфіденційну інформацію про справи.

Ви як керівник відділу повинні визначити правильні дії для реагування на таку поведінку.

Питання:

1. Які принципи професійної етики порушує прокурор у цій ситуації?
2. Які види контролю (внутрішній чи зовнішній) можуть бути застосовані для перевірки фактів?
3. Які види відповідальності можуть настати для прокурора (дисциплінарна, адміністративна, кримінальна)?
4. Які процедури притягнення до відповідальності передбачені законодавством?
5. Які кроки варто зробити керівнику для забезпечення законності та запобігання подібним порушенням у майбутньому?

Завдання № 2

Складіть “Кодекс дій прокурора у складних етичних ситуаціях” на 1 сторінку, де опишіть:

1. Три потенційні порушення професійної етики у роботі прокуратури.
2. Для кожного порушення запропонуйте конкретні дії, які забезпечують законність та дотримання етичних норм.
3. Вкажіть, який вид контролю або відповідальності може застосовуватися у кожному випадку.

ТЕМА № 8. Сучасні тенденції, реформи та міжнародний досвід у діяльності прокуратури

План лекції

1. Основні реформи прокуратури в Україні
2. Впровадження сучасних технологій та інновацій у роботі прокуратури
3. Міжнародний досвід та стандарти діяльності прокуратури
4. Виклики та проблеми сучасної прокурорської діяльності

5. Перспективи розвитку та вдосконалення системи прокуратури

Питання для семінарського заняття:

1. Які ключові реформи прокуратури в Україні були проведені за останні 10–15 років і яка їх мета?
2. Які позитивні зміни внесли реформи у систему органів прокуратури та кадрову політику?
3. Як сучасні технології (цифровізація, електронний документообіг, аналітичні системи) впливають на роботу прокуратури?
4. Які інноваційні підходи в роботі прокуратури використовуються за кордоном (наприклад, у країнах ЄС, США або Англії)?
5. Чим міжнародні стандарти діяльності прокуратури відрізняються від українських підходів?
6. Які основні виклики та проблеми стоять перед сучасною українською прокуратурою (корупція, політичний тиск, нестача кадрів, війна)?
7. Як можна підвищити ефективність роботи прокуратури та довіру громадськості до неї?
8. Які перспективи розвитку системи прокуратури в Україні у найближчі 5–10 років?
9. Як міжнародний досвід може бути адаптований до українських реалій?
10. Які механізми забезпечують прозорість і підзвітність діяльності прокурорів сьогодні?

Завдання № 1

Ви — консультант з питань реформування прокуратури. Керівництво хоче впровадити сучасні технології для підвищення прозорості та ефективності роботи (електронний документообіг,

аналітичні системи, онлайн-звіти). Вам потрібно підготувати короткий план дій з трьох пунктів: що впроваджувати спочатку, які ресурси та кадри будуть потрібні, та які очікувані результати.

Питання:

1. Які сучасні технології є пріоритетними для впровадження в органах прокуратури?
2. Які проблеми та ризики можуть виникнути при впровадженні нових технологій?
3. Як оцінити ефективність запроваджених інновацій?

Завдання № 2

Порівняйте систему прокуратури України з прокуратурою однієї європейської країни за структурою, повноваженнями, контролем та підзвітністю. Визначте ключові відмінності та подібності між системами. Проаналізуйте, які міжнародні стандарти та практики можна ефективно застосувати в Україні. Складіть три конкретні пропозиції щодо покращення роботи української прокуратури на основі цього досвіду. Поясніть коротко, які переваги та ризики можуть виникнути при впровадженні запропонованих змін.

3. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Підготовка до семінарських занять допомагає глибше вивчити основні теми освітньої компоненти “Прокурорська діяльність у системі правопорядку”, а самостійна робота сприяє кращому засвоєнню матеріалу, » є формування у студентів цілісного уявлення про місце та роль прокуратури в механізмі державної влади й системі забезпечення правопорядку, засвоєння теоретичних і практичних засад організації та здійснення прокурорської діяльності. Дисципліна спрямована на оволодіння знаннями щодо функцій, повноважень і принципів діяльності прокуратури, а також на розвиток професійних компетентностей, необхідних для застосування норм законодавства під час підтримання публічного обвинувачення, представництва інтересів держави та забезпечення захисту прав і свобод людини. Самостійна робота здійснюється у таких формах:

- виконання домашніх завдань;
- опрацювання навчальної літератури та нормативних актів, зокрема законів, кодексів та підзаконних актів, що регламентують діяльність прокуратури;
- підготовка конспектів, аналітичних записок та рефератів за темами дисципліни;
- підготовка до практичних занять, включаючи складання запитань, презентацій, коротких доповідей та обговорень практичних кейсів;
- аналіз судової практики та конкретних випадків прокурорської діяльності;
- виконання тестових завдань та контрольних робіт для самоперевірки знань;
- проведення невеликих дослідницьких робіт, пов’язаних із функціями, повноваженнями та принципами діяльності прокуратури;
- рефлексія результатів навчання, ведення щоденника самостійної роботи та оцінювання власного рівня засвоєння матеріалу.

Вирішення ситуаційних задач передбачає ретельне вивчення всіх питань семінарського заняття, ознайомлення з рекомендованою

літературою, опрацювання та детальний аналіз нормативних джерел. Складаючи схеми чи таблиці, необхідно ознайомитися зі всіма матеріалами відповідної теми, опрацювати нормативно-правові акти та іншу спеціалізовану літературу. Виклад матеріалу у схемах і таблицях повинен бути стислим, максимально інформованим. Текстову інформацію, що подано в схемах та таблицях, потрібно ретельно перевірити на відсутність орфографічних, граматичних чи стилістичних помилок. Схеми, таблиці мають бути подані на електронному носії та у роздрукованому вигляді, а також можуть бути у письмовій формі.

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Однією з форм організації навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи є індивідуальна робота здобувачів освіти.

Індивідуальна робота студентів з навчальної дисципліни *“Прокурорська діяльність у системі правопорядку”* може включати:

- написання наукових статей, тез наукових доповідей, рефератів та їх презентація на семінарських заняттях;
- участь у студентських конференціях, конкурсах, олімпіадах, наукових засіданнях, науково-практичних семінарах, колоквіумах тощо;
- анотацію прочитаної додаткової літератури з навчальної дисципліни, бібліографічний опис літератури;
- зібрання постатейного матеріалу та письмовий аналіз законодавства України;
- розробка мультимедійних презентацій у вигляді спеціально підготовленого слайд-шоу, де матеріал подається у вигляді схем, діаграм, статистичних даних тощо.

Вибір видів індивідуальної роботи здійснюється студентом за власними інтересами та попереднім узгодженням з викладачем. Тематику та форму індивідуальної роботи студент отримує на початку навчального року і здає роботу у визначені строки. Організацію, контроль та оцінювання якості виконання індивідуальної роботи студентів здійснює науковий керівник. Індивідуальна робота подається на кафедру для перевірки до початку екзаменаційної сесії.

**Теми для написання рефератів
(есе, наукових статей, тез наукових доповідей,
презентацій)**

1. Історія становлення та розвитку прокуратури в Україні: від Козацької держави до сучасності.
2. Порівняльний аналіз прокуратури України та органів публічного обвинувачення Великої Британії.
3. Основні принципи діяльності прокуратури та їх реалізація у практичній роботі.
4. Роль прокуратури у забезпеченні верховенства права та законності в державі.
5. Повноваження прокуратури у кримінальному процесі: теорія та практика.
6. Організаційна структура сучасної прокуратури України та її функціональні підрозділи.
7. Публічне обвинувачення: права та обов'язки прокурора на різних стадіях кримінального провадження.
8. Представництво інтересів держави та громадян у судах: роль і завдання прокуратури.
9. Прокурорський нагляд за додержанням законів органами виконавчої влади.
10. Використання сучасних інформаційних технологій у діяльності прокуратури.
11. Прокуратура як гарантія захисту прав і свобод людини.
12. Міжнародне співробітництво прокуратури у боротьбі зі злочинністю та корупцією.
13. Антикорупційна діяльність прокуратури: завдання, повноваження та результати.
14. Етичні та професійні стандарти роботи прокурора.
15. Роль прокуратури у забезпеченні економічної безпеки держави.
16. Судова практика та вплив рішень прокурора на правозастосування.
17. Прокурорська діяльність у сфері захисту прав дітей та неповнолітніх.

18. Проблеми реалізації принципу незалежності прокуратури в сучасній Україні.
19. Взаємодія прокуратури з поліцією та іншими правоохоронними органами.
20. Прокурорська діяльність у сфері протидії кіберзлочинності.
21. Роль прокуратури у запобіганні та розслідуванні злочинів проти держави.
22. Особливості прокурорського нагляду у кримінальному провадженні щодо корупційних злочинів.
23. Використання криміналістичних та експертних методів у роботі прокурора.
24. Прокуратура та забезпечення прав людини під час воєнного стану.
25. Історія міжнародного розвитку інституту публічного обвинувачення.
26. Формування професійних компетентностей прокурора у системі правопорядку.
27. Проблеми взаємодії прокуратури та судової влади в сучасній Україні.
28. Роль прокурора у здійсненні нагляду за дотриманням прав громадян у сфері трудових і соціальних відносин.
29. Законодавче регулювання діяльності прокуратури: сучасні тенденції та перспективи.
30. Прокуратура та захист суспільних інтересів у сфері охорони довкілля та природних ресурсів.

Тези доповіді повинні бути обсягом 2-5 сторінок тексту та набрані у редакторі Microsoft Word (LibreOffice Writer) шрифтом Times New Roman, розмір шрифту 14, інтервал між рядками одинарний. Формат аркуша - А4. Параметри сторінки: ліве поле - 2.0 см, праве - 2.0 см, верхнє - 2.0 см, нижнє - 2.0 см. Сторінки без нумерації. Назва доповіді друкується великими літерами, шрифт жирний, без нахилу та підкреслювань, по центру аркуша, без переносів, відокремлюється від тексту одним вільним рядком зверху та знизу.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Прокуратура України : навч.-метод. посібник. Одеса : Фенікс, 2020. 285 с.
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*, 1996. № 30. Ст. 141.
3. Закон України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради України*, 2014. № 45–46. Ст. 1312.
4. Реформа прокуратури: здобутки та прорахунки : матеріали Всеукр. студентської конференції (до 5-річчя прийняття Закону України «Про прокуратуру»), 26 листоп. 2019 р. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 101 с.
5. Бабінець В. С. Прокурорське право України: теорія і практика : монографія. Київ : Юридична думка, 2021. 412 с.
6. Гнатюк І. М. Прокурорська діяльність: сучасні проблеми та тенденції правозастосування : монографія. Львів : Право і Безпека, 2022. 368 с.
7. Дячук О. В. Прокурорська діяльність у забезпеченні верховенства права : монографія. Київ : Інститут права України, 2020. 295 с.
8. Кузьменко П. І., Ткаченко С. В. Прокурорський нагляд в контексті реформ: теорія і практика : монографія. Харків : Право, 2023. 312 с.
9. Мельник В. П. Прокурор як суб'єкт кримінального провадження: сучасні виклики : монографія. Київ : Центр правової освіти, 2021. 384 с.
10. Прокурорська діяльність в Україні : навч. посібник. Київ : Наукова думка, 2020. 276 с.
11. Організація і діяльність прокуратури : навч. посібник. Харків : Право і Порядок, 2022. 310 с.
12. Кримінальне провадження: участь прокурора : навч. посібник. Київ : Юридична книга, 2023. 244 с.

13. Прокурорський нагляд за дотриманням законів у кримінальному процесі : навч. посібник. Львів : Правова перспектива, 2021. 198 с.
14. Прокурорська діяльність та захист прав людини : навч. посібник. Київ : Юридична думка, 2024. 332 с.
15. Методичні рекомендації щодо процесуальних повноважень керівника органу прокуратури під час кримінального провадження. Київ : Генеральна прокуратура України, 2021. 64 с.
16. Концепція розвитку прокуратури України (оновлена). Київ : Офіс Генерального прокурора, 2024. 52 с.
17. Садовнік В. П., Багатко А. С. Захист водних ресурсів від забруднення: роль спеціалізованої прокуратури. *Правове забезпечення сучасної екологічної політики в контексті сталого розвитку* : зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф., 10–11 груд. 2025 р., м. Рівне. Рівне : НУВГП, 2025. С. 156.
18. Садовнік В. П., Багатко А. С. Контроль прокуратури за незаконним обігом пестицидів і токсичних речовин. *Правове забезпечення сучасної екологічної політики в контексті сталого розвитку* : зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф., 10–11 груд. 2025 р., м. Рівне. Рівне : НУВГП, 2025. С. 158.
19. Садовнік В. П., Багатко А. С. Прокурорський нагляд у сфері запобігання техногенним екологічним катастрофам. *Правове забезпечення сучасної екологічної політики в контексті сталого розвитку* : зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф., 10–11 груд. 2025 р., м. Рівне. Рівне : НУВГП, 2025. С. 161.
20. Садовнік В. П., Багатко А. С. Застосування штучного інтелекту в розслідуванні транснаціональної злочинності: роль прокуратури та міжнародно-правові стандарти. *Наукові інновації та передові технології. Серія «Право»*, 2026. № 2 (54). С. 3355.
21. Садовнік В. П., Багатко А. С. Психологічні ризики професійного вигорання в слідчій та прокурорській діяльності. *Наукові інновації та передові технології. Серія «Право»*, 2026. № 2 (54). С. 3366.

Допоміжна:

1. Петров С. В. Прокурорський нагляд за дотриманням законів у кримінальному процесі : аналіт. огляд. Київ : Юридична думка, 2021. 112 с.
2. Іваненко Л. М. Роль прокуратури у забезпеченні верховенства права : сучасні виклики. Львів : Право і Безпека, 2022. 87 с.
3. Методичні рекомендації щодо взаємодії прокуратури з правоохоронними органами у кримінальному провадженні. Київ : Генеральна прокуратура України, 2022. 58 с.
4. Посібник з організації прокурорського нагляду у сфері прав людини. Київ : Офіс Генерального прокурора, 2023. 72 с.
5. Бортун М. Особливості взаємодії керівника органу прокуратури і прокурора у кримінальному провадженні в умовах реформування структури місцевої прокуратури. *Вісник прокуратури*, 2016. № 2. С. 59.
6. Анненко О., Зубаков П. Концептуальні проблеми інституту відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення в суді за кримінально-процесуальним законодавством України. *Юридичний вісник*, 2020. № 2.